

APSTIPRINU

Arnis Cimdars
Centrālās vēlēšanu komisijas
priekšsēdētājs
2013. gada 21. jūnijā

Centrālās vēlēšanu komisijas publiskais pārskats 2012

Rīga 2013

SATURS

1. Pamatinformācija	3
1.1. Iestādes juridiskais statuss un izveidošanas gads	3
1.2. Politikas jomas un darbības virzieni, par kuriem iestāde atbildīga	3
1.3. Vēlēšanu komisijas.....	4
2. Pārskata gada galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu.....	4
2.1. Tautas nobalsošana par likumprojektu „Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē”	4
2.2. 2013.gada republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu sagatavošana....	5
2.3. Centrālās vēlēšanu komisijas 90 gadu dibināšanas atceres pasākumi	7
2.4. Parakstu vākšana likuma "Grozījumi Pilsonības likumā" ierosināšanai	8
2.5. Likumprojekta "Par tautas līdzdalību eiro ieviešanas termiņa izlemšanā" ierosinājums.....	9
2.6. Dalība starptautiskajās konferencēs un semināros.....	10
2.7. Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji – starptautiskie vēlēšanu novērotāji.....	13
2.8. Pieredzes apmaiņas vizītes.....	15
3. Budžeta informācija.....	16
3.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2012. gadā (latos).....	16
4. Personāls.....	17
5. Sadarbība ar sabiedrību.....	18
5.1. Sabiedrības informēšana un izglītošana.....	18
6. Plāni nākamajam gadam.....	21
6.1. 2013.gada prioritātes.....	21
6.2. Starptautiskie projekti 2013.gadā.....	22

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Iestādes juridiskais statuss un izveidošanas gads

Centrālā vēlēšanu komisija ir vēlēta un neatkarīga valsts institūcija, kuras pienākumos ietilpst Saeimas vēlēšanu, Eiropas Parlamenta vēlēšanu, tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un pašvaldību vēlēšanu sagatavošana un vadīšana.

Centrālās vēlēšanu komisijas darbību regulē likums "Par Centrālo vēlēšanu komisiju", kā arī Saeimas vēlēšanu likums, Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likums, Eiropas Parlamenta vēlēšanu likums, likums "Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu" un Republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likums.

Pirmā Centrālā vēlēšanu komisija pēc Latvijas valsts neatkarības atjaunošanas tika izveidota 1992.gada 8.decembrī, tomēr par Centrālās vēlēšanu komisijas dibināšanas dienu var uzskatīt arī 1922.gada 20.jūliju, kad par Centrālās vēlēšanu komisijas izveidošanu 1.Saeimas vēlēšanu vadīšanai un sarīkošanai "Valdības Vēstnesī" paziņoja tā laika parlaments — Satversmes Sapulce.

Atbilstīgi likumam „Par Centrālo vēlēšanu komisiju” Saeima ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc tās sanāksšanas izveido Centrālo vēlēšanu komisiju kā pastāvīgi darbojošos valsts institūciju. 2011.gada 17.septembrī notika 11.Saeimas vēlēšanas, kura jauno Centrālās vēlēšanu komisijas sastāvu ievēlēja 2012.gada 22.martā. Tādējādi pārskatā aplūkotajā laika periodā darbojās divi Centrālās vēlēšanu komisijas sastāvi, no kuriem viena sastāva pilnvaras beidzās 2012.gada 21.martā.

1.2. Politikas jomas un darbības virzieni, par kuriem iestāde atbildīga

Nozīmīgākie Centrālās vēlēšanu komisijas pienākumi ir:

- nodrošināt Saeimas vēlēšanu likuma, Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likuma, Eiropas Parlamenta vēlēšanu likuma un likuma "Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu" vienveidīgu un pareizu piemērošanu un kontrolēt šo likumu precīzu izpildi;
- informēt un izglītēt vēletājus un Latvijas iedzīvotājus par vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu kārtību un norisi;
- reģistrēt iniciatīvas grupu iesniegtos likumprojektus vai Satversmes grozījumu projektus;
- pieņemt lēmumus, izdot rīkojumus un instrukcijas vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošanai un norisei;
- noteikt valsts piešķirto naudas līdzekļu sadalījumu pašvaldību vēlēšanu komisijām;
- koordinēt un vadīt pašvaldību vēlēšanu komisiju darbu, pārraudzīt vēlēšanu iecirkņu komisiju darbu;
- izglītēt pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju locekļus;
- sagatavot un iesniegt priekšlikumus vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu normatīvo aktu pilnveidošanai;

- apkopot un publicēt vēlēšanu un tautas nobalsošanas iznākumus;
- izskatīt saņemtās sūdzības par vēlēšanu, tautas nobalsošanu, likuma ierosināšanu sagatavošanu un norisi;
- izskatīt un atcelt nelikumīgus citu vēlēšanu komisiju lēmumus.

1.3. Vēlēšanu komisijas

Centrālās vēlēšanu komisijas pienākums ir pārraudzīt visu vēlēšanu komisiju izveidošanu. Latvijā ir 119 vietējās vēlēšanu komisijas – deviņas republikas pilsētu vēlēšanu komisijas un 110 novadu vēlēšanu komisijas.

Republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisijas ir vēlētas un pastāvīgas pašvaldību institūcijas, ko reizi četros gados pēc pašvaldību vēlēšanām ievēlē attiecīgā republikas pilsētas dome vai novada dome. Pašvaldības vēlēšanu komisijā var būt no 7 līdz 15 vēlēšanu komisijas locekļiem, kuri no sava vidus ievēlē komisijas priekšsēdētāju un sekretāru.

Saeimas vēlēšanās, Eiropas Parlamenta vēlēšanās, tautas nobalsošanās un likuma ierosināšanās vietējās vēlēšanu komisijas finansē no valsts budžeta, savukārt pašvaldību vēlēšanās tās finansē attiecīgā dome.

Pirms katrām vēlēšanām un tautas nobalsošanas pašvaldību vēlēšanu komisijas ievēlē vēlēšanu iecirkņu komisijas septiņu locekļu sastāvā. Centrālā vēlēšanu komisija, sadarbojoties ar Ārlietu ministriju, izveido vēlēšanu iecirkņu komisijas ārvalstīs, katru trīs līdz septiņu locekļu sastāvā.

Republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisiju, kā arī vēlēšanu iecirkņu komisiju izveidošana un darbība noteikta Republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likumā. Tāpat vēlēšanu komisiju pienākumi noteikti arī Saeimas vēlēšanu likumā, Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumā, Eiropas Parlamenta vēlēšanu likumā, likumā “Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu”, kā arī Centrālās vēlēšanu komisijas instrukcijās.

2. PĀRSKATA GADA GALVENĀS PRIORITĀTES UN INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU

2.1. Tautas nobalsošana par likumprojektu „Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē”

2011. gada rudenī Centrālajā vēlēšanu komisijā tika iesniegts vairāk nekā 10 000 vēlētāju parakstīts likumprojekts „Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē”, kas paredzēja grozīt Satversmes 4., 18., 21., 101. un 104.pantu, nosakot krievu valodu par otru valsts valodu. Tas nozīmēja, ka Centrālajai vēlēšanu komisijai bija jāriko otra parakstu vākšanas kārtā pašvaldību noteiktās parakstu vākšanas vietās, kā arī ārvalstīs. Parakstu vākšanas rezultāti liecināja, ka šos Satversmes grozījumus atbalsta 187 378 vēlētāji jeb 12,14% no pēdējās Saeimas vēlēšanās balsstiesīgo pilsoņu skaita, un grozījumu projekts iesniedzams izskatīšanai parlamentā.

Parlaments vēlētāju iniciatīvu noraidīja, argumentējot, ka šie Satversmes grozījumi ir pretrunā Satversmes kodolam un 1990. gada 4.maija deklarācijai „Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu”. Tomēr atbilstoši Satversmei un likumam „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu”, ja parlaments vairāk nekā desmitās daļas vēlētāju atbalstītus likuma grozījumus noraida, Centrālajai vēlēšanu komisijai ir pienākums izsludināt tautas nobalsošanu. Centrālā vēlēšanu komisija 2012.gada 3.janvārī izsludināja tautas nobalsošanu šajā lietā, par balsošanas dienu nosakot 2012.gada 18.februāri.

Sākotnēji Centrālās vēlēšanu komisijas apstiprinātais tautas nobalsošanas jautājums bija: „Vai jūs esat par likumprojekta „Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē” pieņemšanu?”, taču, liekot vērā sabiedrības iebildumus, Centrālā vēlēšanu komisija tautas nobalsošanas jautājumu papildināja. Tādējādi vēlētājiem tautas nobalsošanā bija jāatbild uz jautājumu: „Vai jūs esat par likumprojekta „Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē” pieņemšanu, kas paredz krievu valodai noteikt otras valsts valodas statusu?”. Iespējamie atbilžu varianti tautas nobalsošanas zīmē bija „Par” un „Pret”.

Tautas nobalsošanai tika izveidoti 1035 vēlēšanu iecirkņi, no tiem 950 iecirkņi Latvijā un 85 ārzemēs. Tautas nobalsošanas dienā vēlēšanu iecirkņi bija atvērti no pulksten 7.00 līdz 22.00. Tiesības piedalīties tautas nobalsošanā bija 1 545 004 Latvijas Republikas pilsoņiem, sākot no 18 gadu vecuma.

Vēlētājiem, kuri veselības stāvokļa dēļ nevarēja nobalsot vēlēšanu iecirknī, bija iespēja pieteikt balsošanu savā atrašanās vietā. Balsošana tika organizēta arī vēlētājiem ieslodzījuma vietās. Balsošanai atrašanās vietā bija iespējams pieteikties no 2012.gada 8. līdz 18.februārim, un šo iespēju izmantoja 47 119 jeb 3,05% vēlētāju. Pavisam tautas nobalsošanā piedalījās 1 098 921 jeb 71,13% vēlētāju.

Centrālās vēlēšanu komisijas apkopotie tautas nobalsošanas iznākumi liecināja, ka Satversmes grozījumu pieņemšanu tautas nobalsošanā bija atbalstījuši 273 347 vēlētāji, bet pret grozījumu pieņemšanu bija 821 722 vēlētāji. 3524 jeb 0,32% balsošanas zīmju tika atzītas par nederīgām, jo tajās vēlētāji bija atzīmējuši vai nu abas atbildes "Par" un "Pret", vai nevienu no atbildēm.

Atbilstīgi Latvijas Republikas Satversmes 79.pantam tautas nobalsošanai nodots Satversmes grozījums ir pieņemts, ja to atbalsta vismaz puse no visiem balsstiesīgajiem. Šajā gadījumā, lai Satversmes grozījumi tiktu pieņemti tautas nobalsošanā, tiem bija nepieciešams vismaz 772 502 vēlētāju atbalsts. Tautas nobalsošanas iznākumi liecināja, ka lielākā daļa Latvijas vēlētāju neatbalsta grozījumus, kas paredzēja krievu valodai piešķirt otras valsts valodas statusu. No 119 pašvaldībām tikai Daugavpilī un Zilupes novadā „par” bija balsojusi vismaz puse no balsstiesīgajiem — attiecīgi 54,8% un 51,0%.

2.2. 2013.gada republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu sagatavošana

2013.gada 1.jūnijā Latvijā notika kārtējās republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanas, kurām gatavoties Centrālā vēlēšanu komisija sāka 2012.gadā. Pašvaldību vēlēšanu sagatavošanu un norisi Latvijā nosaka Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likums, kā arī Vēlētāju reģistra likums, jo atšķirtībā no Saeimas

vēlēšanām un tautas nobalsošanas pašvaldību vēlēšanās vēlētāju uzskaitē izmanto iepriekš izveidotus vēlētāju sarakstus. Katrs vēlētājs balsošanai tiek reģistrēts noteiktā vēlēšanu iecirknī, kurā jābalso vēlēšanu dienā. Citā vēlēšanu iecirknī balsot nav atļauts.

Gatavojoties pašvaldību vēlēšanām 2012.gadā, Centrālā vēlēšanu komisija izveidoja vēlēšanu sagatavošanas darba plānu, kā arī vairāku vēlēšanu norisi regulējošu instrukciju projektus. 2012.gada nogalē notika pirmais mācību seminārs republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisiju amatpersonām un tika izveidots vēlēšanu komisiju mācību plāns 2013.gadam. Tāpat Centrālā vēlēšanu komisija sagatavoja un iesniedza apstiprināšanai Finanšu ministrijā pašvaldību vēlēšanu nodrošināšanai nepieciešamo finanšu pieprasījumu.

2012.gada rudenī, sadarbojoties ar pašvaldībām, tika precizēti vēlēšanu iecirkņu nosaukumi un adreses. Savlaicīga un precīza vēlēšanu iecirkņu saraksta izveidošana pašvaldību vēlēšanām bija īpaši nozīmīga, jo jau pieminētā vēlētāju reģistrācijas kārtība paredz ne vēlāk kā līdz septiņdesmitajai dienai pirms vēlēšanu dienas uz vēlētāja deklarētās dzīvesvietas adresi izsūtīt paziņojumu ar informāciju, kura vēlēšanu iecirkņa sarakstā vēlētājs iekļauts.

2012.gadā Centrālā vēlēšanu komisija turpināja pilnveidot elektronisko balsu skaitīšanas sistēmu „Balsis”, paredzot iespēju izmantot šo sistēmu arī pašvaldību deputātu kandidātu sarakstu sagatavošanai, iesniegšanai un publicēšanai, un vēlēšanu zīmju maketu izgatavošanai. Tāpat tika pilnveidotas arī vēlēšanu iznākumu apkopošanas iespējas vēlēšanu iecirkņos un pašvaldībās. Jāatgādina, ka elektroniskā balsu skaitīšanas sistēma dod iespēju vēlēšanu iecirkņos saņemtās vēlēšanu zīmes ieskenēt, ieskenētās vēlēšanu zīmes sagrupēt un saskaitīt pa kandidātu sarakstiem, ērti un ātri — datorekrānā, piedaloties novērotājiem — saskaitīt par kandidātiem nodotās „+” atzīmes un svītrojumus, sagatavot un izdrukāt vēlēšanu iecirkņu un pašvaldību vēlēšanu komisiju balsu skaitīšanas protokolu, kā arī nosūtīt vēlēšanu rezultātus publicēšanai Centrālās vēlēšanu komisijas interneta vietnē.

Elektroniskās balsu skaitīšanas sistēmas „Balsis” pielāgošana izmantošanai pašvaldību vēlēšanās bija īpaši nozīmīga, jo šajās vēlēšanās katra pašvaldība ir atsevišķs vēlēšanu apgabals, katrā pašvaldībā tiek pieteikts atšķirīgs kandidātu sarakstu un kandidātu skaits, ziņas par kuriem kopā valstī veido ievērojamu datu apjomu. Tāpat arī vēlēšanu zīmju izgatavošana un vēlēšanu iznākumu apstiprināšana šajās vēlēšanās ir pašvaldību vēlēšanu komisiju kompetencē, savukārt sabiedrības pieprasījums pēc iespējas ātrāk uzzināt vēlēšanu rezultātus un pašvaldībās ievēlētos deputātus saglabājas tāds pats kā valsts mēroga vēlēšanās.

2012.gadā Centrālā vēlēšanu komisija sagatavoja arī nepieciešamās tehniskās specifikācijas apjomīgākajiem un nozīmīgākajiem publiskajiem iepirkumiem — vēlēšanu aplokšņu izgatavošanai un piegādei, kandidātu sarakstu iesniegšanas un publicēšanas nodrošināšanai un vēlēšanu rezultātu elektroniskai apkopšanai. Diemžēl iepirkumu izsludināšana kandidātu sarakstu iesniegšanas un publicēšanas nodrošināšanai un vēlēšanu rezultātu apkopšanai ievērojami aizkavējās, jo Finanšu ministrija neatbalstīja nepieciešamā finansējuma piešķiršanu šim mērķim.

Pirms pašvaldību vēlēšanām parlamentā tika diskutēts par iespējamiem grozījumiem Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumā, un Saeimas atbildīgo komisiju sēdēs piedalījās arī Centrālās vēlēšanu komisijas amatpersonas. Gatavojoties pašvaldību vēlēšanām, Centrālās vēlēšanu komisijas prioritāte likumdošanas jomā bija

palielināt to vēlētāju iespējas balsot, kuri vēlēšanu laikā nav sava vēlēšanu iecirkņa teritorijā. Centrālās vēlēšanu komisijas priekšlikums paredzēja ieviest attālinātu balsošanu, dodot iespēju šiem vēlētājiem pieteikties balsošanai noteiktu laiku pirms vēlēšanām internetā vai pašvaldību vēlēšanu komisijās. Saņemot balsošanas materiālus, vēlētājs savu balsojumu noteiktu laiku pirms vēlēšanām varētu nosūtīt pa pastu vai nogādāt vēlēšanu komisijā pats vai ar uzticības personas starpniecību. Tomēr šis priekšlikums neguva Saeimas deputātu atbalstu un 2013.gada pašvaldību vēlēšanās ieviests netika.

2012.gadā Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji piedalījās arī Satiksmes ministrijas darba grupā, kuras pienākumos ietilpa sagatavot grozījumus tiesību aktos, lai 2013.gada pašvaldību vēlēšanās nodrošinātu interneta balsošanas iespēju. Darba grupā bez Satiksmes ministrijas un Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvjiem bija arī pārstāvji no Tieslietu ministrijas un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes. Darba grupa šī mērķa īstenošanai tika izveidota 2012.gada 8.martā Valsts sekretāru sanāksmē, kurā tika atbalstīta koncepcija „Par interneta vēlēšanu sistēmas izveidi”. Iesnigt grozījumus Ministru kabinetā bija plānots līdz 2012.gada 30.oktobrim. 2012.gada 4.septembrī koncepcija "Par interneta vēlēšanu sistēmas izveidi" tika vērtēta arī Ministru kabineta komitejas sēdē, un, lai gan ministri kopumā atbalstīja jauna balsošanas veida — interneta balsošanas — ieviešanu, lēmums par konkrētu termiņu šī projekta ieviešanai netika pieņemts. Tādējādi 2013.gada pašvaldību vēlēšanās interneta balsošanas sistēma vēl netika ieviesta. Būtiska nozīme tāda lēmuma pieņemšanā bija arī vairāku IT nozares pārstāvju iebildumiem, kuri uzskatīja, ka ar šobrīd pieejamajām IT tehnoloģijām nav iespējams garantēt interneta balsošanas drošību un balsošanas rezultātu uzticamību.

2.3. Centrālās vēlēšanu komisijas 90 gadu dibināšanas atceres pasākumi

2012. gada 20.jūlijā apritēja 90 gadi kopš Satversmes Sapulce laikrakstā „Valdības Vēstnesis” publicēja lēmumu par Centrālās vēlēšanu komisijas izveidi 1.Saeimas vēlēšanu sarīkošanai, ar to izveidojot vienu no brīvu un demokrātisku vēlēšanu stūrakmeņiem — vēlēšanu administratoru institūtu.

Atzīmējot šo notikumu, Centrālā vēlēšanu komisija sadarbībā ar Latvijas Universitāti rīkoja konferenci „Tautas gribas aritmētika: vēlēšanas un referendumi Latvijā”. Konferencē tika aplūkoti tādi Latvijas vēlēšanu sistēmai nozīmīgi jautājumi kā tautas nobalsošanas institūta attīstība, tautas nobalsošanas kārtības maiņas, plašsaziņas līdzekļu loma vēlētāju gribas ietekmēšanā, politiskā aģitācija un interneta balsošanas ieviešana Latvijā.

Konferencē ar referātu uzstājās politologs Ivars Ījabs, vēsturnieki Raimonds Cerūzis un Jānis Taurēns, Saeimas Juridiskā biroja vadītājs Gunārs Kusiņš, Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja vietnieks Kārlis Kamradzis, sabiedriskās politikas centra „Providus” pētniece Iveta Kažoka, žurnāla „Ir” galvenā redaktore Nellija Ločmele, Latvijas Valsts radio un televīzijas centra valdes priekšsēdētājs Jānis Bokta, Tehnoloģiju attīstības foruma valdes priekšsēdētājs Māris Alberts, Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas prezidente Signe Bāliņa. Konferences materiāli pieejami Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapā: <http://web.cvk.lv/pub/public/30405.html>

2012.gadā apritēja arī 90 gadu kopš 1.Saeimas vēlēšanām, tāpēc savā jubilejas gadā Centrālā vēlēšanu komisija digitalizēja un mājaslapā publicēja Valsts statistiskās pārvaldes no 1923. līdz 1933. gadam sagatavotos izdevumus par pirmo četru Saeimu vēlēšanu iznākumiem. Jāpiemin, ka šo izdevumu autors ir ievērojamais Latvijas sabiedriskais darbinieks, pirmais Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs, Valsts statistiskās pārvaldes direktors, kā arī parlamenta deputāts, ministru prezidents, iekšlietu ministrs un finanšu ministrs Marģers Skujenieks.

Pirmo četru Saeimas vēlēšanu izdevumu digitālās kopijas interesentiem pieejamas Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapā www.cvk.lv sadaļā „Vēlēšanas/Saeimas vēlēšanas”.

2.4. Parakstu vākšana likuma "Grozījumi Pilsonības likumā" ierosināšanai

2012.gada 4.septembrī Centrālajā vēlēšanu komisijā tika iesniegts vēlētāju parakstīts likumprojekts „Grozījumi Pilsonības likumā”, kas paredzēja noteikt, ka, sākot no 2014.gada 1.janvāra, nepilsoņi, kuri līdz 2013.gada 30.novembrim Ministru kabineta noteiktajā kārtībā nav iesnieguši iesniegumus par nepilsoņa statusa saglabāšanu, ir uzskatāmi par Latvijas pilsoņiem.

Pēc tobrīd spēkā esošajiem likuma „Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu” nosacījumiem, tiesības iesniegt Centrālajai vēlēšanu komisijai pilnīgi izstrādātu likumprojektu, kura atbalstam pēc tam rīkojama 30 dienu parakstu vākšana, bija ne mazāk kā 10 000 balsstiesīgiem Latvijas pilsoņiem.

Saskaitot likumprojekta „Grozījumi Pilsonības likumā” parakstītājus, Centrālā vēlēšanu komisija konstatēja, ka likumprojekta ierosinājumu parakstījuši 12 686 vēlētāji. Tātad šis skaits bija pietiekams, lai sāktu parakstu vākšanu.

Tomēr, tā kā likumprojekts paredzēja būtiski palielināt Latvijas pilsoņu kopumu, pilsonību piešķirt automātiski bez personas piekrišanas un šāda pilsoņu loka palielināšana varētu būt pretrunā 1990.gada 4.maija deklarācijai „Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu”, kas pēc sava statusa pielīdzināma valsts konstitūcijai, likumprojekta pārbaudes gaitā Centrālajai vēlēšanu komisijai radās šaubas, vai tas ir pilnīgi izstrādāts Satversmes 78.panta izpratnē un vai par to drīkst notikt parakstu vākšana.

Lai pieņemtu tiesiski pamatotu un argumentētu lēmumu par likumprojekta pilnīgu izstrādātību, Centrālā vēlēšanu komisija lūdza atzinumus vairākām iestādēm un tiesību zinātņu ekspertiem. Savus atzinumus par likumprojektu Centrālajai vēlēšanu komisijai iesniedza Valsts prezidenta kanceleja, Saeimas Juridiskais birojs, Tieslietu ministrija, Iekšlietu ministrija, Ārlietu ministrija, Tiesībsargs, Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes Valststiesību zinātņu katedra, Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes Starptautisko un Eiropas tiesību zinātņu katedra, Rīgas Stradiņa Universitātes Juridiskā fakultāte, Rīgas Juridiskā augstskola un starptautisko tiesību lietpratējs Dr. Mārtiņš Pāpārs. Iespēju sniegt savu viedokli šajā lietā izmantoja arī likumprojekta „Grozījumi Pilsonības likumā” iesniedzēji.

2012.gada 1.novembrī notika Centrālās vēlēšanu komisijas sēde, kurā komisija lēma, ka vēlētāju iesniegtais likumprojekts „Grozījumi Pilsonības likumā” nav pilnīgi izstrādāts un to nevar nodot parakstu vākšanai. Likumprojekta iesniedzēji izmantoja savas tiesības šo Centrālās vēlēšanu komisijas lēmumu apstrīdēt tiesā. Tiesa šo lietu

nosūtīja izvērtēšanai Satversmes tiesai, un patlaban tiesvedība šajā lietā apturēta līdz attiecīgam Satversmes tiesas spriedumam.

Jāpiebilst, ka 2011.gada vēlēšanu likumdošanas iniciatīva par otras valsts valodas statusa piešķiršanu krievu valodai, par kuru 2012.gadā notika tautas nobalsošana, un 2012.gada mēģinājums ierosināt parakstu vākšanu par automatisku pilsonības piešķiršanu Latvijas nepilsoņiem radīja plašu rezonansi un diskusijas sabiedrībā. Diskusiju rezultātā Saeimā tika pieņemti grozījumi likumā „Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu”. Grozījumi stājās spēkā 2012.gada 11.decembrī un paredz, ka parakstu vākšanas sākšanai par likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu turpmāk nepieciešams izveidot iniciatīvas grupu, kuras pienākums ir pirms parakstu vākšanas uzsākšanas likumprojektu vai Satversmes grozījuma projektu iesniegt reģistrēšanai Centrālajai vēlēšanu komisijai. Minētie likuma grozījumi arī noteic, ka iniciatīvas grupu drīkst veidot partija vai partiju apvienība un ne mazāk kā 10 vēlēšanu izveidota, likumā noteiktā kārtībā reģistrēta biedrība. Tāpat likumā tika precizēti gadījumi, kad Centrālajai vēlēšanu komisijai ir tiesības atteikt likumprojekta vai Satversmes grozījumu projekta reģistrēšanu, un precizēta Centrālās vēlēšanu komisijas lēmuma pārsūdzēšanas kārtība.

2.5. Likumprojekta "Par tautas līdzdalību eiro ieviešanas termiņa izlemšanā" ierosinājums

2012.gada 20.decembrī Centrālajā vēlēšanu komisijā tika saņemts Vislatvijas Sociāldemokrātu kustības „Par neatkarīgu Latviju!” iesniegums par likumprojekta „Par tautas līdzdalību eiro ieviešanas termiņa izlemšanā” reģistrēšanu parakstu vākšanai. Šī bija pirmā vēlēšanu likumdošanas iniciatīva pēc iepriekš minēto likuma „Par tautas nobalsošanu, likuma ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu” grozījumu stāšanās spēkā.

Atbilstīgi jaunajai kārtībai Centrālajai vēlēšanu komisijai 45 dienu laikā bija jāizlemj, vai iesniegtais likumprojekts pēc formas un satura ir pilnīgi izstrādāts un vai to var reģistrēt parakstu vākšanai. Atzinumus par likumprojektu Centrālā vēlēšanu komisija saņēma no Saeimas Juridiskā biroja, Tieslietu ministrijas, Ārlietu ministrijas, Tiesībsarga, kā arī Latvijas Universitātes, Rīgas Stradiņa Universitātes un Biznesa augstskolas „Turība” tiesībzinātnu ekspertiem.

Iepazīstoties ar ekspertu argumentiem, Centrālā vēlēšanu komisija 2013.gada 31.janvārī nolēma atteikt likumprojekta reģistrēšanu parakstu vākšanai. Centrālās vēlēšanu komisijas ieskatā likumprojekts „Par tautas līdzdalību eiro ieviešanas termiņa izlemšanā” nebija pilnīgi izstrādāts un, ja tiktu pieņemts, nonāktu pretrunā ar Satversmi un Latvijas starptautiskām saistībām. Pirmkārt, pretrunas bija pašā likumprojekta tekstā, kura 1.pantā bija teikts, ka likuma mērķis ir nodrošināt tautas līdzdalību eiro ieviešanas termiņa izlemšanā, savukārt likumprojekta 2.pants noteica rīkot tautas nobalsošanu par eiro ieviešanu. Otrkārt, likumprojekts paredzēja lemt par jautājumu, kas ar likumu vispār nevarēja tikt regulēts. Proti, likumprojektā paredzētā tautas nobalsošana par eiro ieviešanu bija Satversmē neparedzēts veids, kādā pilsoņi var īstenot savu gribu. Atbilstīgi Satversmei tautas nobalsošanu par dalības nosacījumiem Eiropas Savienībā iespējams sarīkot tikai, ja to pieprasa vismaz puse Saeimas deputātu. Satversme neparedz šādus jautājumus nodot tautas nobalsošanai ar vēlēšanu likumdošanas iniciatīvu starpniecību. Treškārt, likumprojekts „Par tautas

līdzdalību eiro ieviešanas termiņa izlemšanā” bija pretrunā Latvijas starptautiskām saistībām un Satversmes 73.pantam, kurā teikts, ka tautas nobalsošanai nevar nodot līgumus ar ārvalstīm. Ar iestāšanās brīdi Eiropas Savienībā Latvija vienlaikus ir uzņēmusies pienākumu piedalīties Ekonomikas un monetārajā savienībā, kas nozīmē arī pildīt saistības ieviest eiro.

2.6. Dalība starptautiskās konferencēs un semināros

2012.gada 14.martā Briselē notika Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu Vēlēšanu ekspertu grupas sanāksme, ko organizēja Eiropas Komisijas (EK) Tiesiskuma ģenerāldirektorāts un kurā Latviju pārstāvēja Centrālās vēlēšanu komisijas Informācijas nodaļas vadītāja Kristīne Bērziņa un vecākā speciāliste sadarbībai ar ārvalstu vēlēšanu institūcijām Tatjana Mihailova. Sanāksmes mērķis bija sākt gatavošanos direktīvas 93/109/EK piemērošanai 2014. gada Eiropas Parlamenta (EP) vēlēšanās. Sanāksmē tika apspriests EK Tiesiskuma ģenerāldirektorāta sagatavotais Darba dokuments, kas ietver labas prakses piemērus direktīvas 93/109/EK 13.panta piemērošanai. Direktīva 93/109/EK nosaka kārtību balsstiesību un kandidēšanas tiesību izmantošanai ES pilsoņiem, kas dzīvo citā dalībvalstī. Tās 13.pants paredz, ka dalībvalstis apmainās ar informāciju, lai nodrošinātu, ka to pilsoņi nebalso vairāk nekā vienu reizi un nekandidē vairāk nekā vienā valstī.

No 2012.gada 29. līdz 31.martam Belgradā notika Eiropas vēlēšanu administratoru asociācijas (ACEEEO) Izpildpadomes sēde, kurā piedalījās Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Arnis Cimdars. Izpildpadomes sēdē ACEEEO ģenerālsekretārs Žolts Solnoki sniedza pārskatu par asociācijas darbību no 2011.gada jūnija līdz 2012.gada martam. Savukārt projektos iesaistītās personas ziņoja par ACEEEO mācību programmām: BRIDGE (resursu veidošanas projekts demokrātijas, vadības un vēlēšanu jomā) reģionālo programmu vēlēšanu administratoriem par stratēģisko un finanšu plānošanu un BRIDGE mediatoru semināru, kā arī par vēlēšanu administratoru mācību iespējām sadarbībā ar Meksikas Federālo vēlēšanu institūtu. A.Cimdars ziņoja par mācību semināru vēlēšanu sarakstu gatavošanā Kosovas vēlēšanu administratoriem 2011.gada 24. – 28.oktobrī Budapeštā. Tika pārrunātas arī sadarbības perspektīvas ar Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) Demokrātisko iestāžu un cilvēktiesību biroju. Sēdē arī notika diskusija par ACEEEO kā ACE Vēlēšanu informācijas tīkla reģionālā resursu centra lomu. ACEEEO ģenerālsekretārs Žolts Solnoki iepazīstināja Izpildpadomes locekļus ar Āzijas vēlēšanu iestāžu apvienības konferences rezolūciju, kurā ierosināts izveidot Pasaules vēlēšanu iestāžu apvienību un izteikts aicinājums sadarboties. Sēdes noslēgumā tika apspriesta programma ACEEEO starptautiskajai konferencei 2012.gada 13. – 15.septembrī Sarajevā.

2012.gada 3. un 4.maijā Vīnē notika BRIDGE iepazīšanās seminārs Eiropas valstu vēlēšanu administratoriem, ko rīkoja ACEEEO sadarbībā ar Austrijas kompāniju „E-voting.CC”, EDSO Demokrātisko iestāžu un cilvēktiesību biroju un Starptautisko vēlēšanu sistēmu fondu (IFES). Seminārā piedalījās Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Arnis Cimdars. Semināru vadīja BRIDGE koordinatore Helena Kata, kādreizējā Jaunzēlandes vēlēšanu komisijas vadītāja. Pirmajā dienā tika aplūkota vēlēšanu novērošanas ziņojumu un apskatu izmantošana vēlēšanu ciklā, kā arī balsošana ārvalstīs. Otrajā dienā tika pārrunāti vēlēšanu aktivitātes samazināšanās

iemesli, vēlēšanu vadības iestāžu rīcība pilsoņu iedrošināšanā piedalīties vēlēšanās, kā arī sociālo tīklu un citu digitālās pasaules radīto iespēju izmantošana vēlēšanu aktivitātes celšanā.

No 2012.gada 3. līdz 5.jūnijam Tallinā notika Eiropas Padomes Venēcijas komisijas un Igaunijas parlamenta kopīgi rīkotā 9. Eiropas vēlēšanu administratoru konference „Inovātivi risinājumi vēlēšanās”, kurā Latviju pārstāvēja Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Arnis Cimdars, priekšsēdētāja vietnieks Kārlis Kamradzis, locekle Sniedze Sproģe un Informācijas nodaļas vadītāja Kristīne Bērziņa. Konferencē mērķis bija pārrunāt Eiropas valstu pieredzi jauno tehnoloģiju izmantošanā vēlēšanās. Tajā tika aplūkoti tādi jautājumi kā elektroniski vēlēšanu saraksti, elektroniska vēlēšanu reģistrācija, jauno tehnoloģiju izmantošana vēlēšanu komisiju un vēlēšanu novērotāju mācībās, elektroniska balsu skaitīšana un vēlēšanu pārkāpumu novēršanas iespējas e-vēlēšanās. Konferencē bija iespēja iepazīties ar dažādu valstu, kā arī Eiropas Padomes un EDSO vēlēšanu ekspertu pieredzi. Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji konferencē uzstājās ar diviem referātiem – „Jauno tehnoloģiju izmantošana vēlēšanu novērotāju mācībās un reģistrācijā” un „Jauno tehnoloģiju izmantošana balsu skaitīšanā Latvijā”.

No 2012.gada 10. līdz 15.jūlijam Brēģencā, Austrijā notika 5. Starptautiskā konference par elektronisko balsošanu „EVOTE – 2012”, ko rīkoja Elektroniskās balsošanas un dalības kompetences centrs sadarbībā ar Eiropas Padomi un kuras tēma bija „Elektroniskās balsošanas izaicinājumi – caurskatāmība, uzticība un vēlēšanu izglītība”. Konferencē piedalījās vairāk nekā 100 dalībnieku no 32 pasaules valstīm – elektroniskās balsošanas eksperti no akadēmiskās vides, valdības, vēlēšanu vadības, kā arī šīs nozares uzņēmumu pārstāvji. Latviju konferencē pārstāvēja Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Arnis Cimdars. Pirmajā konferences dienā tika diskutēts par vairākiem plaši izmantotiem e-balsošanas verificācijas risinājumiem, kā arī e-balsošanas auditēšanas un testēšanas lietām. Otrajā dienā dalībnieki tika iepazīstināti ar Šveices, Beļģijas, Francijas un Argentīnas interneta balsošanas pieredzi, vairākiem pētījumiem e-balsošanas jomā, kā arī notika vēlēšanu ekspertu diskusija par e-balsošanas izaicinājumiem – caurskatāmību, uzticību un vēlēšanu izglītību. Trešajā dienā dalībnieki diskutēja par e-balsošanas attīstību un pilnveidošanu, piemēram, dubultbalsošanas sistēmas (balsošana ar vēlēšanu zīmi un kriptogrāfiska balsošana ar kodu palīdzību) ieviešanu, mobilo balsošanu vēlētajiem ar kustību traucējumiem, e-balsošanas decentralizēto sistēmu u.c. lietām.

2012.gada 12. un 13.jūlijā Vīnē notika EDSO sanāksme par demokrātiskām vēlēšanām un to novērošanu. Sanāksmē piedalījās EDSO dalībvalstu vēlēšanu administratori, valstu pārstāvniecību darbinieki, dažādu biedrību pārstāvji, EDSO un citu starptautisku organizāciju amatpersonas. Latviju sanāksmē pārstāvēja Centrālās vēlēšanu komisijas sekretārs Ritvars Eglājs. Sanāksmei bija trīs darba sesijas: 1) kā EDSO dalībvalstu apņemšanās rīkot brīvas, godīgas, periodiskas un īstas vēlēšanas atbilst vēlēšanu praksei; 2) kā vēlēšanas novēro EDSO Demokrātisko iestāžu un cilvēktiesību birojs; 3) kas notiek ar EDSO Demokrātisko iestāžu un cilvēktiesību biroja ieteikumiem par vēlēšanu gaitu pēc to sniegšanas. R.Eglājs piedalījās arī sēdē par gatavošanos Ukrainas parlamenta vēlēšanām 2012.gada septembrī un sēdē par to, kā EDSO novēro vēlēšanas Krievijā.

No 2012.gada 13. līdz 15.septembrim Sarajevā, Bosnijā un Hercegovinā notika ACEEEO 21.konference. Tajā piedalījās 145 vēlēšanu eksperti no 45 valstīm. Latviju konferencē pārstāvēja Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Arnis Cimdars.

Konferences laikā notika BRIDGE seminārs „Vēlēšanu procesa pieejamība”, kurā varēja iejusties ierobežotu spēju cilvēku vietā un piedalīties diskusijā par šķēršļiem, ar ko var saskarties sabiedrības neaizsargātākās grupas, vēloties īstenot savas vēlēšanu tiesības. Konferences plenārsesijas un darba grupas apsprieda divas tēmas: invalīdu un mazākumtautību dalību vēlēšanu procesā. A.Cimdars vadīja darba grupu „Invalīdu dalība vēlēšanu procesā”. Galvenie konferences secinājumi tika apkopoti Sarajevas deklarācijā, kurā valstis aicinātas veikt visus nepieciešamos pasākumus vispārēju vēlēšanu principa nodrošināšanai, tostarp vispārējo un reģionālo dokumentu ievērošanai par invalīdu un minoritāšu tiesībām, ciešākai valdību un vēlēšanu vadības iestāžu, kā arī vēlēšanu vadības iestāžu un minoritāšu kopienu sadarbībai invalīdu un minoritāšu pilnu vēlēšanu un politisko tiesību nodrošināšanai, pilnīgi pieejamu un vēlētajiem ērtu vēlēšanu iecirkņu un vēlēšanu sistēmu izveidei.

2012.gada 18. un 19.septembrī Briselē notika ES valsts pārvaldes sadarbības risinājumu uzticamas informācijas apmaiņas darba grupas sēde. Pēc EK Informātikas ģenerāldirektorāta ielūguma darba grupas sēdē piedalījās Centrālās vēlēšanu komisijas sekretārs Ritvars Eglājs. Darba grupas pirmajā daļā tika ziņots par elektronisku personas apliecību, valsts reģistru (zemes, uzņēmumu, iedzīvotāju, satiksmes līdzekļu u.c.) un ģeogrāfiskās informācijas datu savietojamību, elektronisku valsts iepirkumu dokumentu aprites sistēmu un elektronisku EK sagatavoto likumprojektu izskatīšanas platformu. Otrajā daļā EK un dalībvalstu pārstāvji apsprieda ES pilsoņu iniciatīvu savākto parakstu derīguma pārbaudi. Tika pārrunāts, kā pārbaudīt parakstus izlases veidā, lai iznākums būtu statistiski ticams.

No 2012.gada 4. līdz 7.novembrim Vašingtonā notika Starptautiskā vēlēšanu sistēmas fonda (International Foundation for Electoral Systems – IFES) rīkotā 11. ASV vēlēšanu konference, kurā pēc IFES uzaicinājuma piedalījās Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Arnis Cimdars un locekle Ieva Birka. ASV vēlēšanu konferences ir regulāri notikušas kopš 1992. gada, katrās vēlēšanās piesaistot arvien lielāku vēlēšanu administratoru skaitu no dažādām valstīm, šoreiz – 400 dalībnieku no vairāk nekā 60 valstīm. 4.novembrī Latvijas pārstāvji apmeklēja lekciju ciklu par ASV vēlēšanu sistēmu, 5.novembrī – lekcijas un plenārsēdes, kas sniedza ieskatu par tehnoloģiju un balsošanas iespējām ASV pilsoņiem ārzemēs, jaunākajiem risinājumiem ASV vēlēšanu iecirkņos vēlētajiem ar kustību traucējumiem, kā arī sieviešu vēlēšanu problemātiku un sieviešu dalības veicināšanas aktivitātēm ASV politiskajā sistēmā. 6.novembrī Latvijas pārstāvji piedalījās vēlēšanu novērošanā vēlēšanu iecirkņos Virdžīnijas štatā un Vašingtonā, kur bija iespēja iepazīties ar jaunākajiem tehniskajiem risinājumiem – e-balsošanas iekārtām ar skārienjutīgiem ekrāniem, kā arī ar balsu skaitīšanas aparāturu, kas automātiski saskaita atzīmētos biļetenus. Vēlēšanu rezultātus IFES konferences dalībnieki sagaidīja Zviedrijas vēstniecībā ASV. 7.novembrī Latvijas pārstāvji apmeklēja ASV Senātu, kur notika lekcija par vēlēšanu identifikācijas dokumentiem un to problemātiku ASV kontekstā, kā arī lekcija par vēlēšanu rezultātu apstrīdēšanu ar starptautisku fokusu, kādas valstis un kādas institūcijas atbild par šo problēmu risināšanu. ASV apmeklējuma laikā CVK pārstāvji arī viesojās Latvijas Republikas vēstniecībā ASV un tikās ar vēstnieku Andri Razānu, kā arī nodibināja kontaktus ar citu valstu vēlēšanu komisiju pārstāvjiem.

No 2012.gada 20. līdz 23.novembrim pēc Moldovas Centrālās vēlēšanu komisijas uzaicinājuma Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji - priekšsēdētājs Arnis Cimdars un Informācijas nodaļas vadītāja Kristīne Bērziņa piedalījās Moldovas Centrālās vēlēšanu komisijas 15 gadu jubilejas sarīkojumos, no kuriem nozīmīgākais bija apaļā galda diskusija „Vēlēšanu komisiju mācību formas un metodes”. Šajā

sanāksmē piedalījās vēlēšanu administratori no Armēnijas, Baltkrievijas, Gruzijas, Moldovas, Rumānijas, Ukrainas un ASV Starptautiskās attīstības aģentūras (USAID), ANO Attīstības programmas (UNDP), ACEEEO un IFES vēlēšanu eksperti. Diskusijas mērķis bija iepazīties ar dažādu valsti pieredzi vēlēšanu komisiju mācībās, lai palīdzētu sagatavot 2012.gadā Kišiņevā nodibinātās NVO „Ilgtspējīgu mācību centrs” struktūru un mācību virzienus. Diskusijas laikā tās dalībnieki dalījās pieredzē, kādas institūcijas atbildīgas par vēlēšanu komisiju mācībām viņu valstīs, šajā procesā iesaistīto speciālistu skaitu, pieejamo finansējumu utt. Komandējuma laikā Latvijas pārstāvji arī tikās ar Moldovas Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāju Juriju Čokanu un pārrunāja ar Moldovas vēlēšanu sistēmas attīstību saistītas lietas.

2.7. Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji – starptautiskie vēlēšanu novērotāji

Pēc Kazahstānas Centrālās vēlēšanu komisijas uzaicinājuma 2012.gada 15. un 16.janvārī Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Arnis Cimdars piedalījās Kazahstānas parlamenta apakšpalātas Mažilisa ārkārtas vēlēšanu un maslihatu (vietējo varas iestāžu) kārtējo vēlēšanu sagatavošanas un norises novērošanā. Kazahstānas parlamenta apakšpalātu veido 107 deputāti, no kuriem 98 vēlē vispārējās tiešās vēlēšanās ar partiju sarakstiem, bet 9 deputātus vēlē Kazahstānas tautas asambleja (konsultatīva iestāde Kazahstānas prezidenta pārraudzībā). 15.janvārī A.Cimdars kopā ar Gruzijas, Lietuvas un Vācijas novērotājiem piedalījās Mažilisa vēlēšanu novērošanā Astanā un tās apkārtnē, bet 16.janvārī novēroja deputātu ievēlēšanas norisi Kazahstānas tautas asamblejā. Vizītes laikā A.Cimdars vairākkārt tikās ar Kazahstānas Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāju Kuandiku Turgankulovu, kā arī citu valstu vēlēšanu komisiju pārstāvjiem, sarunās īpašu uzmanību pievēršot vēlēšanu tehniskā nodrošinājuma, finansēšanas un vēlētāju reģistrācijas jautājumiem. Šī vizīte bija nozīmīga arī, liekot vērā 2011.gada 16.septembrī parakstīto Saprašanās memorandu starp Latvijas Centrālo vēlēšanu komisiju un Kazahstānas Centrālo vēlēšanu komisiju, kas paredz ciešāku sadarbību vēlēšanu rīkošanas lietās.

2012.gada 6.maijā notika Armēnijas Nacionālās sapulces vēlēšanas, kuru novērošanā, atsaucoties Armēnijas Centrālās vēlēšanu komisijas uzaicinājumam, piedalījās Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja vietnieks Kārlis Kamradzis un Rīgas pilsētas vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Juris Kokins. Vēlēšanu dienā Latvijas pārstāvji novērotāja statusā apmeklēja iecirkņus Erevānā un citviet Armēnijā, kā arī pēc balsošanas beigām novēroja balsu skaitīšanu vairākos vēlēšanu iecirkņos. Novērotāji atzina, ka vēlēšanas noritējušas pēc Armēnijas Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktās un Armēnijas likumdošanā paredzētās kārtības.

2012.gada 23.septembrī notika Baltkrievijas parlamenta apakšpalātas Pārstāvju sapulces vēlēšanas. Pārstāvju sapulci vēlē mažoritārās vēlēšanās 110 vienmandāta apgabalos. Vēlēšanu novērošanā pēc Baltkrievijas Centrālās vēlēšanu komisijas ielūguma piedalījās Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji – priekšsēdētāja vietnieks Kārlis Kamradzis un sekretārs Ritvars Eglājs. Ārvalstu novērotāju vidū bija arī pārstāvji no Armēnijas, Azerbaidžānas, Krievijas un Turkmēnistānas vēlēšanu komisijas, kā arī EDSO un Neatkarīgo Valstu Sadraudzības (NVS). Latvijas pārstāvji apmeklēja vēlēšanu iecirkņus gan iepriekšējās balsošanas laikā, gan vēlēšanu dienā, nevienā iecirknī nekonstatējot vēlēšanu kārtības pārkāpumus. Vizītes laikā

K.Kamradzis un R.Eglājs arī tikās ar vēlētājiem, kandidātiem un vietējiem novērotājiem. Baltkrievijas Pārstāvju sapulces vēlēšanu novērošana sniedza vērtīgu pieredzi, kuri vēlēšanu kārtības elementi satur augstāku un kuri – zemāku viltošanas risku un kas darāms, lai viltošanas iespējas izskaustu un nodrošinātu maksimālu vēlēšanu procesa caurskatāmību un uzticamību.

2012.gada 1.oktobrī notika Gruzijas parlamenta vēlēšanas. Pamatojoties uz Gruzijas Centrālās vēlēšanu komisijas ielūgumu un divpusējo sadarbības līgumu, šo vēlēšanu novērošanā piedalījās Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Arnis Cimdars un priekšsēdētāja vietnieks Kārlis Kamradzis. Latvijas pārstāvji iepazinās ar materiālo nodrošinājumu un vēlēšanu procesuālo kārtību, pirms vēlēšanu dienas novēroja materiālu izdales kārtību vēlēšanu iecirkņos, vēlēšanu dienā novērotāja statusā apmeklēja iecirkņus Tbilisi un citās apdzīvotās vietās, tostarp kādā karaspēka daļā. Pēc balsošanas beigām A.Cimdars un K.Kamradzis novēroja balsu skaitīšanu vairākos vēlēšanu iecirkņos. Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji secināja, ka vēlēšanu process noritēja pēc Gruzijas Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktās un Gruzijas likumdošanā paredzētās kārtības. Vizītes laikā A.Cimdars un K.Kamradzis kopā ar citiem starptautiskiem novērotājiem un Latvijas Saeimas delegāciju arī piedalījās pieņemšanā, ko rīkoja Latvijas Ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Gruzijā Elita Gavele.

2012.gada 14.oktobrī notika Lietuvas Seima vēlēšanas un Visaginas AES būves referendums, kura sagatavošanas un norises novērošanā pēc Lietuvas Galvenās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja Zenona Vaigauska uzaicinājuma piedalījās Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji – priekšsēdētājs Arnis Cimdars un locekle Ieva Birka. 13.oktobrī notika tikšanās Galvenās vēlēšanu komisijas telpās, kur Z.Vaigausks informēja par Seima vēlēšanām. Ārvalstu novērotāji tika iepazīstināti ar jauniem elektroniskiem risinājumiem, tostarp interneta balsošanas spēli, iespēju reģistrēties vēlēšanu zīmju saņemšanai elektroniski un tīmekļa vietni, kur, ievadot adresi, var noskaidrot un redzēt kartē attiecīgā vēlēšanu iecirkņa atrašanās vietu. 14.oktobrī Latvijas pārstāvji novēroja vēlēšanu norisi divos Druskininku pilsētas iecirkņos, vēlēšanu iecirkņa slēgšanu un balsu skaitīšanu Viļņas 2.iecirknī un sagaidīja vēlēšanu provizoriskos rezultātus Lietuvas Seima telpās. Vizītes laikā notika arī vairākas tikšanās ar citu valstu vēlēšanu komisiju pārstāvjiem. Savukārt 10.decembrī Latvijas un Lietuvas Centrālo vēlēšanu komisiju priekšsēdētāji tikās Viļņā, lai pārrunātu ar Seima vēlēšanām saistītās aktualitātes un tām sekojošos politiskos procesus.

2012.gada 28.oktobrī notika Ukrainas Augstākās padomes vēlēšanas, kuru sagatavošanas un norises novērošanā pēc Ukrainas Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja Volodimira Šapovala uzaicinājuma piedalījās Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Arnis Cimdars un locekle Loreta Skaburska. 27.oktobrī notika Latvijas un citu valstu pārstāvju iepazīšanās un svinīga pieņemšana. Tikšanās laikā komisiju locekļi apmainījās ar informāciju par jaunumiem savu valstu balsošanas kārtībā. Vēlēšanu dienā 28.oktobrī Latvijas pārstāvji novēroja vēlēšanas vairākos iecirkņos netālu no Kijevas, viena vēlēšanu iecirkņa slēgšanu un balsu skaitīšanu, kā arī piedalījās divās preses konferencēs – vēlēšanu dienu atklājot un pēc tās noslēguma. Ukrainas Centrālā vēlēšanu komisija ārvalstu novērotājiem arī rīkoja vairākas tikšanās, kuru laikā dalījās pieredzē un iepazīstināja ar jaunumiem, tostarp informēja par vēlētāju reģistriem. Vizītes laikā Latvijas pārstāvji arī tikās ar vēlēšanu komisiju pārstāvjiem no citām valstīm.

2012.gada 9.decembrī Rumānijā notika parlamenta (Senāta un Deputātu palātas) vēlēšanas. Senātu un Deputātu palātu vēlē pēc jauktās vēlēšanu sistēmas. Ārzemēs balsojošiem ir savs vēlēšanu apgabals, un iepriekšējas balsošanas nav. Rumānijas parlamenta vēlēšanu novērošanā pēc Rumānijas Pastāvīgās vēlēšanu pārvaldes ielūguma piedalījās Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji – priekšsēdētāja vietnieks Kārlis Kamradzis un sekretārs Ritvars Eglājs. Novērošanas programma ietvēra tikšanos ar Rumānijas Pastāvīgās vēlēšanu pārvaldes un Centrālā vēlēšanu biroja pārstāvjiem un vēlēšanu iecirkņu apmeklēšanu vēlēšanu dienā. Latvijas pārstāvji arī novēroja iecirkņa darba sākšanu, balsošanu vairākos iecirkņos Bukarestē, kā arī iecirkņu slēgšanu un balsu skaitīšanu. Nevienā no apmeklētiem iecirkņiem Latvijas pārstāvji nekonstatēja vēlēšanu kārtības pārkāpumus, redzētais radīja brīvu un godīgu vēlēšanu iespaidu.

2.8. Pieredzes apmaiņas vizītes

Pēc Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas uzaicinājuma 2012.gada 18.februāra tautas nobalsošanu par likumprojektu "Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē" novēroja ārzemju vēlēšanu eksperti no Azerbaidžānas, Gruzijas, Kazahstānas, Lietuvas un Ukrainas. 18.februārī ārvalstu vēlēšanu eksperti novēroja tautas nobalsošanas gaitu Rīgas un Jūrmalas vēlēšanu iecirkņos, ka arī tikās ar Rīgas un Jūrmalas vēlēšanu komisiju pārstāvjiem.

Pamatojoties uz savstarpējo vienošanos ar Igaunijas Republikas vēlēšanu komisiju un saistībā ar gatavošanos interneta balsošanas ieviešanai Latvijā, no 2012.gada 15. līdz 17.martam Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja vietnieks Kārlis Kamradzis devās komandējumā uz Tallinu, lai iepazītos ar Igaunijas interneta balsošanas sistēmu. 15.martā Tartu pilsētā K.Kamradzis tikās ar uzņēmuma „Cybernetica” pārstāvjiem, kas ir Igaunijas interneta balsošanas sistēmas izveidotāji. Tikšanās laikā Latvijas pārstāvis iepazīs ar problēmām, kas bijušas Igaunijā, sākot interneta balsošanas sistēmas izveidi, to gatavojot un pilnveidojot. Tiekoties tika apspriestas arī uzņēmuma „Cybernetica” sadarbības iespējas ar datorprogrammu kompānijām Latvijā. 16.martā K.Kamradzis devās darba vizītē uz valsts vēlēšanu komisiju Tallinā, kur tikās ar tās locekļiem un darbiniekiem. Tikšanās laikā tika pārrunāta Igaunijas vēlēšanu sistēma, interneta balsošanas sistēmas darbības pamatprincipi, nepieciešamais tehniskais nodrošinājums, sistēmas attīstīšanas iespējas, kā arī sistēmas stiprās un vājās puses, sabiedrības vajadzību novērtējums un izmaksas interneta balsošanas sistēmas ieviešanai. Tāpat Igaunijas nacionālās vēlēšanu komisijas pārstāvji iepazīstināja ar informācijas materiāliem par balsošanu internetā, kā arī pastāstīja par problēmām, ar kurām bijis jāsaskaras sistēmas ieviešanas gaitā, un izmantotajiem risinājumiem.

No 2012.gada 25. līdz 29.jūnijam, īstenojot EDSO vēlēšanu izglītības projektu, Latvijā uzturējās Azerbaidžānas vēlēšanu administratoru delegācija. Vizītes mērķis bija iepazīties ar Latvijas vēlēšanu sistēmu un pieredzi vēlēšanu sūdzību izskatīšanā. Vizīti Latvijā sadarbībā ar EDSO Baku biroju rīkoja Latvijas Centrālā vēlēšanu komisija. Azerbaidžānas delegācijas sastāvā bija EDSO pārstāvji, Azerbaidžānas Centrālās vēlēšanu komisijas Organizatoriskās nodaļas un Starptautisko attiecību nodaļas vadītāji, kā arī vairāku Azerbaidžānas pašvaldību vēlēšanu komisiju priekšsēdētāji. Vizītes laikā Azerbaidžānas kolēģi iepazīs ar Latvijas vēlēšanu sistēmu un dažādu līmeņu vēlēšanu komisiju darbu, īpašu uzmanību pievēršot sūdzību

izskatīšanas likumdošanai un praksei. Azerbaidžānas delegācija tikās ar Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāju Arni Cimdaru, Satversmes tiesas, Administratīvās apgabaltiesas, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja un Tiesībsarga biroja pārstāvjiem, kā arī ar Rīgas un Jūrmalas vēlēšanu komisiju priekšsēdētājiem.

3. BUDŽETA INFORMĀCIJA

Centrālās vēlēšanu komisijas finansējums funkciju īstenošanai tiek veidots no valsts pamatbudžeta līdzekļiem. 2012.gadā Centrālās vēlēšanu komisijas pamatfunkciju izpildi nodrošināja budžeta programma „Vispārējā vadība”. No valsts budžeta šai programmai tika piešķirta dotācija Ls 267 211 apmērā. Faktiski apgūti Ls 265 968 jeb 99,5% no plānotā budžeta, kas ir par Ls 32 549 vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Centrālajai vēlēšanu komisijai 2012.gada 18.februāra tautas nobalsošanai par likumprojektu "Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē" ar Ministru kabineta 2012.gada 27.janvāra rīkojumu Nr.51 tika piešķirti Ls 1 712 878, nosakot, ka finansējums tiek piešķirts pēc Centrālās vēlēšanu komisijas pieprasījuma Finanšu ministrijai atbilstoši faktiski nepieciešamo izdevumu apmēram. Tādējādi pēc Centrālās vēlēšanu komisijas pieprasījumā pavisam tautas nobalsošanas nodrošināšanai tika piešķirti Ls 1 581 193:

- ar Finanšu ministrijas 2012.gada 30.janvāra rīkojumu Nr.40 tika piešķirts finansējums Ls 1 500 993 apmērā;
- ar Finanšu ministrijas 2012.gada 29.februāra rīkojumu Nr.104 tika piešķirts finansējums Ls 51 300 apmērā;
- ar Finanšu ministrijas 2012.gada 5.aprīļa rīkojumu Nr.163 tika piešķirts finansējums Ls 28 900 apmērā.

Finansējums tautas nobalsošanas nodrošināšanai tika piešķirts kā valsts budžeta dotācija budžeta programmai „Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums”. Faktiski apgūti Ls 1 574 682 jeb 99,6% no piešķirtās dotācijas.

Centrālā vēlēšanu komisija 2012.gadā ir noslēgusi 67 saimnieciskās darbības līgumus. Atbilstīgi Publisko iepirkumu likumam tika veiktas sešas valsts iepirkuma procedūras, t.sk. viens atklāts konkurss, četras sarunu procedūras, viena procedūra pēc Publisko iepirkumu likuma 8.¹ pantā noteiktās kārtības.

3.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2012. gadā (latos)

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	2011.gadā (faktiskā izpilde)*	Apstiprināts likumā 2012.gadā	Faktiskā izpilde 2012.gadā*
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	4 700 449	1 848 404	1 840 650
	t.sk. dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	4 700 449	1 848 404	1 840 650

2.	Izdevumi (kopā)	4 700 449	1 848 404	1 840 650
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	4 632 496	1 838 594	1 830 978
2.1.1.	Starptautiskā sadarbība (biedra naudas iemaksa Eiropas vēlēšanu administratoru asociācijā)	773	774	773
2.1.2.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	4 631 723	1 837 820	1 830 205
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	67 953	9 810	9 672

* - noteikts pēc naudas plūsmas principa

4. PERSONĀLS

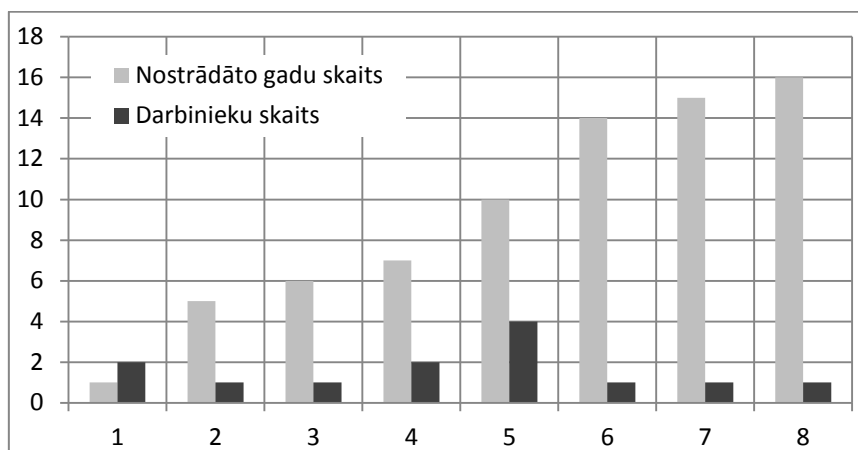
Centrālās vēlēšanu komisijas sastāvā ir deviņi locekļi, no kuriem priekšsēdētāju un septiņus locekļus ievēlē Saeima, bet vienu locekli no tiesnešu vidus — Augstākā tiesa savā plēnumā. Centrālās vēlēšanu komisijas vēlēšanām jānotiek ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā pēc jaunas Saeimas sanāksšanas, tāpēc Centrālās vēlēšanu komisijas pilnvaru termiņš parasti ir četri gadi.

Pirmajā sēdē Centrālā vēlēšanu komisija no sava vidus ievēlē priekšsēdētāja vietnieku un sekretāru. Priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks un sekretārs Centrālajā vēlēšanu komisijā strādā pastāvīgi. Pārējie komisijas locekļi savu pienākumu pildīšanas laikā tiek atbrīvoti no tiešajiem pienākumiem savā darba vietā.

Ieskaitot deviņus Centrālās vēlēšanu komisijas locekļus, Centrālajā vēlēšanu komisijā 2012.gadā bija 19 amata vietas, kurās bija nodarbināti 19 speciālisti. Centrālās vēlēšanu komisijas organizatorisko un tehnisko apkalpošanu 2012.gadā, lai nodrošinātu Centrālās vēlēšanu komisijas uzdevumu izpildi, nodrošināja 28 līgumdarbinieki.

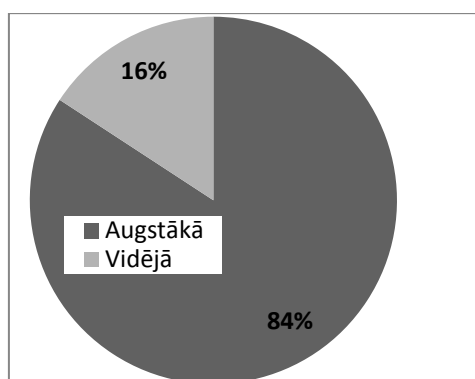
Amata vietu skaits	Darbinieku skaits	Amata nosaukums
9	9	Centrālās vēlēšanu komisijas locekļi
1	1	Finanšu nodaļas vadītājs
1	1	Informācijas nodaļas vadītājs
1	1	Lietvedības nodaļas vadītājs
1	1	vecākais grāmatvedis - ekonomists
1	1	juriskonsults
1	1	vecākais speciālists sadarbībai ar ārvalstu vēlēšanu institūcijām
1	1	vecākā lietvede
2	2	informācijas tehnoloģiju speciālists
1	1	apkopēja

Darbinieku nostrādāto gadu skaits Centrālajā vēlēšanu komisijā*

* Izņemot Centrālās vēlēšanu komisijas locekļus.

Darbinieku izglītība*

* Izņemot Centrālās vēlēšanu komisijas locekļus.

5. SADARBĪBA AR SABIEDRĪBU

5.1. Sabiedrības informēšana un izglītošana

Likuma „Par Centrálo vēlēšanu komisiju” 6.panta 7.2 punkts noteic, ka viens no Centrālās vēlēšanu komisijas pienākumiem ir sabiedrības informēšana par vēlēšanu, tautas nobalsošanas un likumu ierosināšanas kārtību.

2012.gadā galvenās Centrālās vēlēšanu komisijas prioritātes darbā ar sabiedrību bija:

- 1) sabiedrības informēšana par 2012.gada 18.februāra tautas nobalsošanas kārtību un rezultātiem;
- 2) Centrālās vēlēšanu komisijas un tās vadības pārvēlēšanas atspoguļošana;

3) konference „Tautas gribas aritmētika: vēlēšanas un referendumi Latvijā”, kas tika rīkota, pieminot Centrālās vēlēšanu komisijas izveidošanas 90.gadadienu;

4) sabiedrisko attiecību un reklāmas aktivitāšu koncepcijas izveidošana 2013.gada pašvaldību vēlēšanām;

5) sabiedrības informēšana par Centrālās vēlēšanu komisijas lēmumu nerīkot parakstu vākšanu par vēlēšanu iesniegto likumprojektu „Grozījumi Pilsonības likumā”, kas paredzēja automatisku pilsonības piešķiršanu Latvijas nepilsoņiem, sākot no 2014.gada 1.janvāra.

2012.gadā Centrālās vēlēšanu komisijas Informācijas nodaļa sagatavoja un plašsaziņas līdzekļiem izsūtīja 26 ziņas preseī par nozīmīgākajiem Centrālās vēlēšanu komisijas lēmumiem, tautas nobalsošanas kārtību un iznākumiem, kā arī citiem notikumiem, kas saistīti ar Centrālās vēlēšanu komisijas darbu. Plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem arī bija iespēja būt klāt Centrālās vēlēšanu komisijas sēdēs. Pavisam 2012.gadā notika 17 Centrālās vēlēšanu komisijas sēdes. Tāpat 2012.gadā Centrālās vēlēšanu komisijas Informācijas nodaļa rīkoja arī divas preses konferences, kurā informēja par 2012.gada 18.februāra tautas nobalsošanas kārtību un norisi.

Centrālās vēlēšanu komisijas un plašsaziņas līdzekļu sadarbības rezultātā 2012.gadā Latvijas valsts un vietējos preses izdevumos un interneta portālos tika publicēti vairāki simti rakstu par Centrālās vēlēšanu komisijas darbu, svarīgākie Centrālās vēlēšanu komisijas lēmumi tika atspoguļoti ziņu aģentūru LETA un BNS publikācijās, kurās paustā informācija un viedokļi bieži tika pārpublicēti arī radio un televīzijas ziņu pārraidēs. 2012.gadā Centrālās vēlēšanu komisijas vadība un speciālisti snieguši vairāk nekā 60 interviju televīzijas un radio ziņu pārraidēm, bet Centrālās vēlēšanu komisijas Informācijas nodaļa sagatavojusi vairāk nekā 60 rakstisku atbilžu uz žurnālistu informācijas pieprasījumiem.

Papildus darbam ar plašsaziņas līdzekļiem visa 2012.gada garumā ar aktuālāko informāciju tika papildināta Centrālās vēlēšanu komisijas interneta mājas lapa www.cvk.lv. Tajā tika ievietoti gan Centrālās vēlēšanu komisijas izdotie normatīvie dokumenti – Centrālās vēlēšanu komisijas instrukcijas un lēmumi, gan informācija par tautas nobalsošanas kārtību — vēlēšanu iecirkņu saraksti, informācija vēlētajiem, dažādu veidlapu paraugi, gan sniegta informācija par Centrālajā vēlēšanu komisijā iesniegto vēlēšanu likumdošanas iniciatīvu — likumprojektu „Grozījumi Pilsonības likumā”. Centrālās vēlēšanu komisijas mājas lapā tika publicēti un ir pieejami arī 2012.gada 18.februāra tautas nobalsošanas iznākumi.

Gatavojoties tautas nobalsošanai par likumprojektu „Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē”, Centrālā vēlēšanu komisija sadarbībā ar animācijas filmu studiju “Dauka” sagatavoja divus informatīvus klipus televīzijai un divus informatīvus džinglus radio. Reklāmas klipu un džinglu mērķis bija informēt vēlētajus par tautas nobalsošanas zīmē iekļauto jautājumu, atgādināt svarīgāko par balsošanas kārtību vēlēšanu iecirknī un kārtību, kādā tautas nobalsošanā var piedalīties vēlētaji, kuriem veselības stāvokļa dēļ nav iespējams nokļūt vēlēšanu iecirknī. Minētā informācija lielākajos Latvijas televīzijas kanālos un Latvijas Radio programmās tika pārraidīta no 2012.gada 4.februāra līdz 18.februārim.

Papildus informācijai televīzijā un radio Centrālā vēlēšanu komisija izplatīšanai vēlēšanu iecirkņos sagatavoja arī divus plakātus par balsošanas kārtību vēlēšanu iecirknī un tautas nobalsošanas zīmes aizpildīšanu. Tāpat tika sagatavota un iespiesta arī informatīvā lapa par to, kā pieteikt balsošanu vēlētāja dzīvesvietā. Atsevišķa

sadaļa ar svarīgāko informāciju par tautas nobalsošanas nosacījumiem tika sagatavota laikrakstam „Latvijas Avīze”. Lai par iespējām piedalīties tautas nobalsošanā informētu vēlētājus ārvalstīs un gados jaunus vēlētājus, portālos inbox.lv, delfi.lv un aplollo.lv tika izvietoti informācijas baneri.

Noskaidrot tuvākā vēlēšanu iecirkņa adresi un darba laiku, kā arī uzdot citus interesējošos jautājumus par tautas nobalsošanas kārtību vēlētāji varēja Centrālās vēlēšanu komisijas uzzīņu tālrunim. Šo pakalpojumu Centrālās vēlēšanu komisijas Informācijas nodaļa nodrošināja sadarbībā ar SIA „Lattelecom”, un pakalpojums vēlētājiem bija pieejams no 2012.gada 26.janvāra līdz 19.februārim. Tālruņa darbības laikā uz to tika saņemti 8534 zvani. Pieejamie statistikas dati liecina, ka visbiežāk zvanītāji vēlējās noskaidrot tuvākā vēlēšanu iecirkņa atrašanās vietu un darba laiku, kā arī interesējās par iespēju nobalsot savā atrašanās vietā.

2012.gada tautas nobalsošanā Centrālā vēlēšanu komisija turpināja īstenot brīvprātīgo novērotāju projektu, ar kuru Latvijas iedzīvotāji, sākot no 16 gadu vecuma, varēja pieteikties novērot tautas nobalsošanas norisi un balsu skaitīšanu vēlēšanu iecirkņos. Lai iegūtu brīvprātīgā novērotāja pilnvarojumu, interesentiem bija jāapgūst mācību kurss Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapā un jāaizpilda brīvprātīgā novērotāja reģistrācijas forma mācību kursa noslēgumā. 2012.gada tautas nobalsošanā iespēju reģistrēties novērošanai izmantoja 93 iedzīvotāji.

Papildus šīm aktivitātēm 2012.gadā Centrālās vēlēšanu komisijas Informācijas nodaļas speciālisti palīdzēja sagatavot un nodrošināt arī vairākus mācību seminārus par tautas nobalsošanas sarīkošanas nosacījumiem republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisijām un vēlēšanu iecirkņu komisijām.

Tā kā 2011.gada 17.septembrī notika ārkārtas Saeimas vēlēšanas, atbilstīgi likumam „Par Centrālo vēlēšanu komisiju” sešu mēnešu laikā pēc jaunās Saeimas sanāksšanas bija jāpārvelē Centrālā vēlēšanu komisija. 2012.gada 22.martā Saeima ievēlēja jaunu Centrālās vēlēšanu komisijas sastāvu. Tajā pašā dienā notika arī pirmā jaunievēlētās Centrālās vēlēšanu komisijas sēde, kurā Centrālās vēlēšanu komisijas locekļi no sava vidus ievēlēja Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja vietnieku un sekretāru. Par šo notikumu Centrālās vēlēšanu komisijas Informācijas nodaļa sagatavoja un plašsaziņas līdzekļiem izsūtīja ziņu preseī, kā arī papildināja mājaslapu ar Centrālās vēlēšanu komisijas jaunievēlēto locekļu biogrāfijām.

2012.gadā Centrālā vēlēšanu komisija sadarbībā ar Latvijas Universitāti rīkoja arī konferenci „Tautas gribas aritmētika: vēlēšanas un referendumi Latvijā”. Konference tika rīkota, pieminot Centrālās vēlēšanu komisijas izveidošanas 90.gadadienu. Lai konferencei varētu sekot līdzī pēc iespējas vairāk interesentu, tika nodrošināta konferences tiešraide internetā. Savukārt konferences video ieraksts un konferencē nolasītie referāti, prezentācijas joprojām pieejamas Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapā www.cvk.lv.

2012.gadā Centrālās vēlēšanu komisijas Informācijas nodaļa izveidoja arī sabiedrisko attiecību un reklāmas aktivitāšu plānu 2013.gada pašvaldību vēlēšanām. Galvenie Centrālās vēlēšanu komisijas sabiedrisko attiecību un reklāmas aktivitāšu mērķi ir informēt vēlētājus par vēletāju reģistrācijas kārtību, balsošanas kārtību un vēlēšanu iznākumiem.

6. PLĀNI NĀKAMAJAM GADAM

6.1. 2013. gada prioritātes

Nozīmīgākā Centrālās vēlēšanu komisijas prioritāte 2013.gadā ir 1.jūnija pašvaldību vēlēšanu gatavošana un vadība. Būtiski piebilst, ka pirmo reizi pēc administratīvi teritoriālās reformas pabeigšanas 2009.gadā Centrālajai vēlēšanu komisijai ir jākoordinē un jāpārtrauga 119 republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisiju darbs vēlēšanu sarīkošanā. Iepriekš pašvaldību vēlēšanu gatavošanā Centrālā vēlēšanu komisija sadarbojās ar 26 rajonu vēlēšanu komisijām, kuru pienākumos savukārt ietilpa pašvaldību vēlēšanu komisiju darba organizēšana un pārraudzība.

Gatavojoties 2013.gada pašvaldību vēlēšanām, Centrālās vēlēšanu komisijas prioritāte bija elektroniskās balsu skaitīšanas sistēmas „Balsis” pielāgošana pašvaldību vēlēšanu vajadzībām. Tā ietvēra internetā bāzētas tiešsaistes sistēmas izveidi pašvaldību deputātu kandidātu sarakstu gatavošanai, iesniegšanai, pārbaudēm, publicēšanai un centralizētai vēlēšanu zīmju maketu gatavošanai, kā arī vēlēšanu rezultātu apkopošanai, publicēšanai un balsu skaitīšanas protokolu gatavošanai. Viens no būtiskiem elektroniskās balsu skaitīšanas sistēmas elementiem ir tās piedāvātā iespēja balsu skaitīšanā izmantot skenerus. Veicinot elektroniskas balsu skaitīšanas sistēmas un skeneru izmantošanu lielākā daļā vēlēšanu iecirkņu, Centrālās vēlēšanu komisijas iecere bija paātrināt pašvaldību vēlēšanu rezultātu pieejamību, ziņas par deputātu kandidātu saņemtajām „+” atzīmēm un svītrojumiem, kā arī domēs ievēlētiem deputātiem publicējot internetā jau nākamā dienā pēc vēlēšanām.

Citi nozīmīgākie Centrālās vēlēšanu komisijas uzdevumi, gatavojoties pašvaldību vēlēšanām, bija pašvaldību vēlēšanu norisi un balsu skaitīšanu regulējošo instrukciju pieņemšana, vēlēšanu nodrošināšanai nepieciešamo preču un pakalpojumu iepirkumu īstenošana, pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju amatpersonu mācības, kā arī sabiedrības informēšana par vēlēšanu reģistrācijas kārtību, pašvaldību vēlēšanu nosacījumiem un iznākumiem.

Nozīmīgs Centrālās vēlēšanu komisijas pienākums pašvaldību vēlēšanu nodrošināšanā ir arī vēlēšanu reģistra metodiskā vadība un uzraudzība. Šī mērķa īstenošanā Centrālā vēlēšanu komisija sadarbojas ar Iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, kuras pienākumos ietilpst vēlēšanu reģistra izveide un uzturēšana, un republikas pilsētu un novadu domēm, kuras atbild par vēlēšanu iecirkņu izveidi un vēlēšanu mājokļu piesaisti vēlēšanu iecirkņiem.

No 2013.gada 12. līdz 22.aprīlim 119 Latvijas pašvaldībās notika pašvaldību deputātu kandidātu sarakstu iesniegšana. Šajā vēlēšanu gatavošanas posmā Centrālās vēlēšanu komisijas prioritāte bija juridisku un tehnisku konsultāciju sniegšana gan republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisiju locekļiem, gan kandidātu sarakstu iesniedzējiem un deputātu kandidātiem.

Tāpat Centrālās vēlēšanu komisijas prioritāte pašvaldību vēlēšanās ir arī saņemto sūdzību izskatīšana par kandidātu sarakstu iesniegšanu, vēlēšanu norisi un iznākumiem.

Otra nozīmīgākā Centrālās vēlēšanu komisijas prioritāte 2013.gadā ir gatavošanās 2014.gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām un 12.Saeimas vēlēšanām. To īstenojot, 2013.gadā būtisks būs darbs, gatavojot un apspriežot Eiropas Parlamenta vēlēšanu

likuma un Saeimas vēlēšanu likuma grozījumus. Tāpat 2013.gadā plānots īstenot vairākus iepirkumus Eiropas Parlamenta un Saeimas vēlēšanu nodrošināšanai, kā arī turpināt elektroniskās balsu skaitīšanas sistēmas „Balsis” attīstību.

2013.gadā Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvji turpinās darboties arī Satiksmes ministrijas darba grupā priekšlikumu gatavošanai balsošanas nodrošināšanai elektroniskā vidē un konsultēt par vēlēšanu likumdošanas pilnveidošanu atbildīgās Saeimas komisijas.

2013.gadā Centrālās vēlēšanu komisijas prioritāte turpinās būt arī dalība Eiropas valstu vēlēšanu administratoru asociācijā (ACEEEO), sadarbība ar Eiropas valstu vēlēšanu vadības iestādēm un starptautiskām vēlēšanu organizācijām un attīstības palīdzības sniegšana brīvu un godīgu vēlēšanu rīkošanā jaunattīstības un pārejas valstīm, īpašu uzmanību pievēršot tādām valstīm kā Armēnija, Azerbaidžāna, Gruzija, Kirgizstāna un Moldova.

6.2. Starptautiskie projekti 2013. gadā

1. Februāris – dalība starptautiskajā vēlēšanu dienā Toruņā, Polijā.
2. Februāris – Armēnijas prezidenta vēlēšanu novērošana Erevānā.
3. Februāris – dalība 3. ikgadējā vēlēšanu administratoru konferencē „Konfliktu risināšana vēlēšanu procesos” Tbilisi.
4. Marts – Lietuvas Seima vēlēšanu otrās kārtas novērošana Biržu-Kupišķu vēlēšanu apgabalā.
5. Jūnijs – dalība Eiropas Komisijas Tieslietu ģenerāldirektorāta rīkotā vēlēšanu ekspertu grupas sanāksmē.
6. Jūnijs – dalība Eiropas Padomes Venēcijas komisijas un Moldovas Centrālās vēlēšanu komisijas rīkotā 10. Eiropas vēlēšanu administratoru konferencē Kišiņevā.
7. Jūlijs – dalība Eiropas Valstu vēlēšanu administratoru asociācijas (ACEEEO) stratēģijas plānošanas seminārā Budapeštā.
8. Septembris – dalība seminārā par interneta balsošanu Oslo un Norvēģijas Stūrtinga vēlēšanu novērošana.
9. Septembris – dalība Eiropas Komisijas ģenerālsekretariāta rīkotajā ekspertu grupas sanāksmē Eiropas pilsoņu iniciatīvu lietās Briselē.
10. Septembris – dalība Eiropas vēlēšanu administratoru asociācijas (ACEEEO) 22. ikgadējā konferencē Varšavā.
11. Oktobris – Azerbaidžānas prezidenta vēlēšanu novērošana.
12. Oktobris – Gruzijas prezidenta vēlēšanu novērošana.